

Sreda, 6. april 2011

Evropska mednarodna naložbena politika

P7_TA(2011)0141

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 6. aprila 2011 o prihodnji evropski mednarodni naložbeni politiki (2010/2203(INI))

(2012/C 296 E/05)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu, Evropskemu Parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 7. julija 2010 za doseg celovite evropske mednarodne naložbene politike (KOM(2010)0343) ter predloga Komisije z dne 7. julija 2010 za uredbo Evropskega Parlamenta in Sveta o prehodnih dogovorih za dvostranske sporazume o naložbah med državami članicami in tretjimi državami (KOM(2010)0344),
  - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. marca 2010 „Evropa 2020 – Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“ (KOM(2010)2020) ter sporočila Komisije Evropskemu Parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 9. novembra 2010 „Trgovina, rast in svetovne zadeve – trgovinska politika je temeljna sestavina strategije EU 2020“ (KOM(2010)0612),
  - ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 25. oktobra 2010 o celoviti evropski mednarodni naložbeni politiki,
  - ob upoštevanju posodobljenih smernic OECD za večnacionalna podjetja,
  - ob upoštevanju sodne prakse Sodišča Evropske unije o neuspešnosti držav članic pri izpolnjevanju svojih obveznosti in zlasti sodbe z dne 3. marca 2009 v zadevi Komisija proti Avstriji (primer C-205/06), sodbe z dne 3. marca 2009 v zadevi Komisija proti Švedski (primer C-249/06) in sodbe z dne 19. novembra 2009 v zadevi Komisija proti Finski (primer C-118/07),
  - ob upoštevanju člena 48 svojega Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za mednarodno trgovino ter mnenj Odbora za razvoj in Odbora za ekonomske in monetarne zadeve (A7-0070/2011),
- A. ker so v skladu z Lizbonsko pogodbo tuje neposredne naložbe v izključni pristojnosti EU, kakor določajo členi 3(1)(e), 206 in 207 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- B. ker so države članice na dvostranski ravni od leta 1959 sklenile več kot 1 200 dvostranskih sporazumov o naložbah, skupno pa je bilo sklenjenih skupaj približno 3 000 dvostranskih sporazumov o naložbah,
- C. ker je splošno znano, da notranje naložbe lahko izboljšajo konkurenčnost držav gostiteljic, medtem ko se lahko v primeru zunanjih naložb pojavi potreba po pomoči za prilagajanje nizko usposobljenih delavcev; ker je vsaka vlada dolžna spodbujati koristne ter preprečevati vse škodljive učinke naložb,

Sreda, 6. april 2011

- D. ker člena 206 in 207 PDEU ne opredeljujeta tujih neposrednih naložb, ker je Sodišče Evropske unije ⁽¹⁾ opredelilo svoje razumevanje pojma neposrednih tujih naložb na podlagi treh meril: obravnavajo se kot dolgoročna naložba, ki predstavlja vsaj 10 % lastniškega kapitala/delnic povezane družbe in zagotavlja vlagatelju vodstveni nadzor nad operacijami povezanega podjetja; ta opredelitev je v skladu z opredelitvami MDS in OECD ter v nasprotju zlasti s portfeljskimi naložbami in pravicami do intelektualne lastnine; ker je težko jasno razlikovati med neposrednimi tujimi naložbami in portfeljskimi naložbami, ozko pravno opredelitev pa bo težko uporabiti za dejansko naložbeno prakso,
- E. ker nekatere države članice uporabljajo široke opredelitve pojma „tuji vlagatelj“, v skladu s katerimi je mogoče „državljanstvo“ podjetja opredeliti že na podlagi poštnega naslova, ker je to nekaterim podjetjem omogočilo sprožitev sodnih postopkov zoper lastne države preko dvostranskih sporazumov o naložbah, ki so jih podpisale tretje države, ker bi morale vsako evropsko podjetje imeti možnost, da se zaneše na prihodnje sporazume EU o naložbah ali sporazume o prosti trgovini, ki vsebujejo poglavja o naložbah,
- F. ker je pojav novih držav v vlogi lokalnih ali svetovnih sil z veliko naložbeno zmogljivostjo spremenil klasično dojetje, po katerem so bile razvite države edine vlagateljice,
- G. ker so po prvih primerih reševanja sporov v 90. letih prejšnjega stoletja in kljub na splošno pozitivnim izkušnjam postale razvidne nekatere težave zaradi uporabe nejasnega jezika v sporazumih, kar je omogočilo različna tolmačenja, zlasti v zvezi z možnostjo navzkrižja med zasebnimi interesi in regulativno vlogo javnih organov, na primer, ko je sprejetje legitimne zakonodaje povzročilo, da so mednarodni rabsodniki obsodili državo zaradi kršitve načela „poštene in enakopravne obravnave“,
- H. ker so Združene države Amerike in Kanada, ki se uvrščajo med prve države, ki so se soočile s takšnimi sodbami, prilagodile svoj model dvostranskih sporazumov o naložbah, da bi tako omejile diskrecijsko pravico arbitraže, kar zadeva razlago, in zagotovile boljšo zaščito svojih območij javne intervencije,
- I. ker je Komisija sestavila seznam držav, ki jih je treba obravnavati kot prednostne partnerke pri pogajanjih o prvih sporazumih o naložbah (Kanada, Kitajska, Indija, MERCOSUR, Rusija in Singapur),
- J. ker bo novoustanovljena Evropska služba za zunanje delovanje okrepila tudi prisotnost in vlogo EU v svetu, vključno s promocijo in zaščito trgovinskih ciljev EU, tudi na področju naložb,
1. priznava, da so na podlagi Lizbonske pogodbe tuje neposredne naložbe sedaj v izključni pristojnosti EU; ugotavlja, da ta nova izključna pristojnost EU pomeni dvojni izziv, na eni strani za upravljanje obstoječih dvostranskih sporazumov o naložbah in na drugi za opredelitev evropske naložbene politike, ki bo izpolnila pričakovanja vlagateljev in držav prejemnic, vendar tudi širše gospodarske interese EU in zunanje-politične cilje;
  2. pozdravlja novo pristojnost EU in poziva Komisijo ter države članice, naj izkoristijo priložnost in skupaj s Parlamentom oblikujejo celovito in dosledno naložbeno politiko, ki bo spodbujala visokokakovostne naložbe in bo pozitivno prispevala k svetovnemu gospodarskemu napredku in trajnostnemu razvoju; meni, da mora biti Parlament ustrezno vključen v oblikovanje prihodnje naložbene politike ter da to zahteva ustrezno posvetovanje o mandatih za prihajajoča pogajanja ter redne in tehtne informativne sestanke o stanju potekajočih pogajanj;

⁽¹⁾ Sodba z dne 12. decembra 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation v. Commissioners of Inland Revenue (Zadeva C-446/04).

Sreda, 6. april 2011

3. ugotavlja, da je EU pomembna gospodarska sila, ki ima precejšnjo težo v pogajanjih; meni, da bo skupna naložbena politika izpolnila na pričakovanja tako vlagateljev kot zainteresiranih držav in bo prispevala k dvigu konkurenčnosti EU in njenih podjetij ter k povečanju zaposlovanja;
4. opaža potrebo po usklajenem evropskem okviru, ki bo oblikovan za zagotavljanje gotovosti in spodbujanje načel in ciljev EU;
5. opozarja, da so se v sedanji fazi globalizacije dramatično povečale tuje neposredne naložbe, ki so v letu 2007, tj. leto preden jih je prizadela svetovna gospodarska in finančna kriza, dosegle rekordno raven v višini skoraj 1 500 milijard EUR, pri čemer je EU največji vir tujih neposrednih naložb v celotnem svetovnem gospodarstvu; poudarja, da so se naložbe v letih 2008 in 2009 vseeno znižale zaradi svetovne finančne in gospodarske krize; poudarja tudi, da približno 80 % skupne vrednosti svetovnih neposrednih tujih naložb predstavljajo čezmejne združitve ali prevzemi;
6. pozdravlja sporočilo Komisije „Za doseg celovite evropske mednarodne naložbene politike“, vendar poudarja, da bi moralo, medtem ko se obširno osredotoča na zaščito vlagateljev, boljše obravnavati pravico do zaščite javne vloge regulacije in uresničevati zaveze EU za izvajanje usklajenih politik za razvoj;
7. meni, da imajo lahko naložbe pozitiven vpliv na rast in zaposlovanje, ne samo v Evropski uniji, ampak tudi v državah v razvoju, če vlagatelji dejavno prispevajo k doseganju razvojnih ciljev držav gostiteljic, tako da s prenosom tehnologije ter uporabo lokalne delovne sile in virov podprejo njihovo lokalno gospodarstvo;
8. poziva Komisijo, naj upošteva izkušnje, pridobljene na večstranski in dvostranski ravni, zlasti v zvezi z neuspehom pogajanj OECD o večstranskem sporazumu o naložbah;
9. poziva Komisijo, naj skrbno in usklajeno razvije naložbeno strategijo EU z vključevanjem najboljših praks iz dvostranskih sporazumov; ugotavlja, da obstajajo razlike med vsebinami sporazumov držav članic, in poziva Komisijo, naj jih uskladi ter zagotovi stabilen vzorec EU za sporazume o naložbah, ki bi bil tudi prilagodljiv v skladu z ravniyo razvoja partnerskih držav;
10. poziva Komisijo, naj čim prej izda neobvezne smernice, na primer v obliki predloge za dvostranske sporazume o naložbah, ki jo lahko države članice uporabijo za povečanje gotovosti in usklajenosti;

Opredeleitev pojmov in področje uporabe

11. poziva Komisijo, naj jasno opredeli naložbe, ki jih je treba zaščititi, vključno z neposrednimi tujimi naložbami in portfeljskimi naložbami; ne glede na to meni, da špekulativne oblike naložb, kot jih je opredelila Komisija, ne smejo biti zaščitene; vztraja, da če so pravice intelektualne lastnine vključene v obseg sporazumov o naložbah, vključno s sporazumi, v okviru katerih so bili že predlagani osnutki mandatorov, bi se morali izogniti temu, da bi določbe negativno vplivale na proizvodnjo generičnih zdravil, prav tako morajo te določbe spoštovati izjeme TRIPS na področju javnega zdravja;
12. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da bi pogajanja o široki raznolikosti naložb privedla do mešanja izključnih in deljenih pristojnosti;

Sreda, 6. april 2011

13. poziva k uvedbi izraza „vlagatelj iz EU“, ki bi ob upoštevanju člena 207 PDEU poudarjal pomen enakega spodbujanja vlagateljev iz vseh držav članic z enakopravnim zagotavljanjem pogojev za delovanje in zaščito njihovih naložb;

14. opozarja, da se v standardnih dvostranskih sporazumih držav članic EU uporablja široka opredelitev pojma „tuj vlagatelj“; poziva Komisijo, naj oceni, v katerih primerih je to povzročilo zlorabe; poziva Komisijo, naj na podlagi te ocene in zadnje primerjalne opredelitve tujih neposrednih naložb OECD zagotovi strožjo opredelitev „tujega vlagatelja“;

Zaščita vlagateljev

15. poudarja, da mora zaščita vlagateljev za vse vlagatelje iz EU ostati najpomembnejša prednostna naloga sporazumov o naložbah;

16. opaža, da terjajo pogajanja za sklenitev dvostranskih sporazumov o naložbah precej časa; poziva Komisijo, naj uporabi svoje osebe in sredstva za pogajanja in sklenitev sporazumov EU o naložbah;

17. meni, da bi zaradi zahteve, ki jo je Svet izrazil v svojih sklepih glede sporočila – da nov evropski pravni okvir ne bi smel negativno vplivati na zaščito vlagateljev in na jamstva, ki jih ti že uživajo v okviru obstoječih sporazumov – lahko nastalo tveganje nasprotovanja vsem novim sporazumom, kar bi lahko v času povečanih notranjih naložb ogrozilo potrebno ravnovesje med zaščito vlagateljev in zaščito pravice do regulacije; poleg tega meni, da je takšna opredelitev merila za ocenjevanje lahko v nasprotju s pomenom in duhom člena 207 PDEU;

18. meni, da je potreba po opredelitvi primerov najboljše prakse, ki jo v svojih sklepih prav tako omenja Svet, razumnejša in učinkovitejša možnost, ki omogoča razvoj dosledne evropske naložbene politike;

19. meni, da bi morali prihodnji sporazumi o naložbah, ki jih je sklenila EU, temeljiti na najboljši praksi držav članic ter vključevati naslednje standarde:

- nediskriminacija (nacionalna obravnava in država z največ ugodnostmi) z natančnejšo omembo, da morajo tuji in domači vlagatelji delovati pod „enakimi pogoji“, da se omogoči večja prožnost pri klavzulah o državi z največ ugodnostmi, da ne bi ovirali procesa regionalnega povezovanja v državah v razvoju;
- poštena in enakopravna obravnava, opredeljena na podlagi ravni obravnave, ki jo vzpostavlja mednarodno običajno pravo,
- zaščita pred neposredno in posredno razlastitvijo, ki opredeljuje jasno in pošteno ravnovesje med javnimi interesi države blaginje in zasebnimi interesi ter omogoča ustrezna nadomestila v skladu s škodo, povzročeno v primeru nezakonite razlastitve;

20. poziva Komisijo, naj oceni potencialni učinek vključitve krovne klavzule v prihodnje evropske sporazume o naložbah ter naj predstavi poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu;

Sreda, 6. april 2011

21. poziva Komisijo, naj zagotovi vzajemnost pri pogajanjih o dostopu do trga z glavnimi razvitimi trgovinskimi partnerji in z najpomembnejšimi gospodarstvi v vzponu, pri čemer naj upošteva potrebo po izključitvi občutljivih sektorjev in ohranitvi nesorazmernosti v trgovinskih odnosih EU z državami v razvoju;

22. ugotavlja, da bo pričakovana večja gotovost malim in srednjim podjetjem pomagala pri naložbah na tujem ter da je zato treba med pogajanja upoštevati stališča teh podjetij;

Zaščita pravice do urejanja s predpisi

23. poudarja, da morajo prihodnji sporazumi o naložbah, ki jih je sklenila EU, spoštovati vlogo javne intervencije;

24. izraža globoko zaskrbljenost v zvezi z ravno presoje nekaterih mednarodnih rzsodnikov, da bodo uporabljali široko razlago določb za zaščito vlagateljev, kar bo privedlo do izključitve zakonitih javnih uredb; poziva Komisijo, naj pripravi jasne opredelitve standardov za zaščito vlagateljev, da bi se izognili takšnim težavam v novih sporazumih o naložbah;

25. poziva Komisijo, naj v vse prihodnje sporazume vključi posebne določbe, s katerimi bo opredeljena pravica podpisnic do regulacije, med drugim na področjih, kot so nacionalna varnost, okolje, javno zdravje, pravice delavcev in potrošnikov, industrijska politika in kulturna raznolikost;

26. poudarja, da mora Komisija za vsak primer posebej odločati o sektorjih, ki ne bodo obravnavani s prihodnjimi sporazumi, to so na primer občutljivi sektorji, kot so kultura, izobraževanje, javno zdravje in sektorji, ki so strateško pomembni za državno obrambo, ter poziva Komisijo, naj obvesti Evropski parlament o mandatu, ki ga je prejela za vsak posamezen primer; ugotavlja, da bi se EU morala zavedati pomislekov svojih partneric v razvoju in ne bi smela pozivati k večji liberalizaciji, če bodo te menile, da je za njihov razvoj potrebno zaščititi nekatere sektorje, zlasti javne storitve;

Vključitev družbenih in okoljskih standardov

27. poudarja, da mora prihodnja politika EU spodbujati tudi trajnostne in okolju prijazne naložbe (zlasti v rudarstvu), ki spodbujajo kakovostne delovne razmere v podjetjih, v katera se vlaga; poziva Komisijo, naj vključi v vse prihodnje sporazume sklicevanje na posodobljene smernice OECD za večnacionalna podjetja;

28. v zvezi s poglavji o naložbah v širših sporazumih o prosti trgovini ponovno poziva, da se v vsak sporazum o prosti trgovini, ki ga sklene EU, vključijo klavzula o družbeni odgovornosti podjetij ter učinkovite socialne in okoljske klavzule;

29. zahteva, da Komisija oceni, kako so bile takšne določbe vključene v dvostranske sporazume držav članic o naložbah ter kako bi jih lahko vključili v prihodnje samostojne sporazume o naložbah;

30. pozdravlja dejstvo, da več dvostranskih sporazumov o naložbah že vključuje določbo, ki preprečuje slabljenje socialne in okoljske zakonodaje, da bi s tem pritegnili naložbe, ter poziva Komisijo, naj pretehta vključitev takšne določbe v vse svoje prihodnje sporazume;

Sreda, 6. april 2011

Mehanizem reševanja sporov in odgovornost EU

31. meni, da je treba temeljito spremeniti sedanji sistem reševanja sporov, da se vključi večja preglednost, možnost, da stranke sprožijo pritožbeni postopek, obveznost, da je treba izčrpati lokalna pravna sredstva, če so dovolj zanesljiva, da lahko zagotovijo pošten postopek, možnost uporabe povzetkov prijateljev sodišča (*amicus curiae*) in obveznost, da se za arbitražo med vlagatelji in državo izbere en sam kraj;

32. meni, da je treba za zagotovitev celovitega varstva naložb poleg postopka za reševanje sporov med državami omogočiti tudi postopek za reševanje sporov med vlagatelji in državo;

33. se zaveda, da EU ne more uporabljati Mednarodnega centra za reševanje investicijskih sporov (ICSID) in mehanizmov za reševanje sporov Komisije Združenih narodov za mednarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL), ker EU kot taka ni članica teh organizacij; poziva EU, naj vključi poglavje o reševanju sporov v vse nove sporazume EU o naložbah v skladu z reformami, predlaganimi v tej resoluciji; zahteva, da Komisija in države članice prevzamejo svojo odgovornost kot pomembni mednarodni akterji in si prizadevajo za potrebne reforme pravil Mednarodnega centra za reševanje investicijskih sporov in Komisije Združenih narodov za mednarodno trgovinsko pravo;

34. poziva Komisijo, naj predlaga rešitve, s katerimi bi malim in srednjim podjetjem olajšali financiranje visokih stroškov postopka reševanja sporov;

35. poziva Komisijo, naj čim prej predloži uredbo o načinu razdelitve pristojnosti med ravno EU in nacionalno ravno, zlasti v finančnem smislu, v primeru, da EU izgubi tožbo v mednarodni arbitraži;

Izbira partnerjev in pristojnosti Parlamenta

36. podpira načelo, da bi morali biti prednostni partnerji za prihodnje sporazume EU o naložbah države, ki imajo velik tržni potencial, a kjer tuje naložbe potrebujejo boljšo zaščito;

37. ugotavlja, da je naložbeno tveganje v državah v razvoju in najmanj razvitih državah na splošno višje, močna in učinkovita zaščita vlagateljev v obliki sporazumov o naložbah pa je bistvena za zaščito evropskih vlagateljev, kar lahko izboljša upravljanje in s tem ustvari stabilno okolje, ki je potrebno za povečanje neposrednih tujih naložb v teh državah; ugotavlja, da če naj bodo te države imele dodatne koristi od sporazumov o naložbah, bi morali takšni sporazumi temeljiti tudi na obveznostih vlagateljev v smislu spoštovanja človekovih pravic in standardov proti korupciji kot del širšega partnerstva med EU in državami v razvoju s ciljem zmanjšanja revščine; poziva Komisijo, naj oceni sprejemljive prihodnje partnerje ob upoštevanju najboljših praks držav članic pri dvostranskih sporazumih o naložbah;

38. izraža zaskrbljenost, ker so tuje neposredne naložbe v najmanj razvitih državah izjemno omejene in so ponavadi osredotočene na naravne vire;

39. meni, da bi bilo treba v državah v razvoju bolj podpreti lokalna podjetja, zlasti s spodbudami za krepitev njihove produktivnosti, tesneje sodelovati ter izboljšati usposobljenost delovne sile, ker so to področja, ki predstavljajo velik potencial za pospešitev gospodarskega razvoja, konkurenčnosti in rasti v državah v razvoju; spodbuja tudi prenos novih zelenih tehnologij iz EU v države v razvoju, saj je to najboljši način za spodbujanje zelene in trajnostne rasti;

Sreda, 6. april 2011

40. poziva, da Komisija in države članice v celoti upoštevajo stališče Parlamenta pred začetkom pogajanj o naložbah ter tudi med takšnimi pogajanj; ponovno opozarja na vsebino okvirnega sporazuma o odnosih med Evropskim parlamentom in Komisijo ter poziva Komisijo, naj se pravočasno posvetuje s Parlamentom o osnutku pogajalskih mandatov, da mu bo omogočeno oblikovanje stališča, ki ga morata nato Komisija in Svet ustrezno upoštevati;

41. poudarja, da je treba v strategijo o prihodnji naložbeni politiki vključiti vlogo delegacij Evropske službe za zunanje delovanje, ter priznava njihov potencial in lokalno znanje kot strateški prednosti za doseganje novih političnih ciljev;

*

* *

42. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji, državam članicam, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru ter Odboru regij.

Zaščita finančnih interesov Evropske unije – boj proti goljufijam

P7_TA(2011)0142

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 6. aprila 2011 o zaščiti finančnih interesov Evropske unije – boj proti goljufijam – letno poročilo 2009 (2010/2247(INI))

(2012/C 296 E/06)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih resolucij o prejšnjih letnih poročilih Komisije in Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF),
- ob upoštevanju poročila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 14. julija 2010 z naslovom „Zaščita finančnih interesov Skupnosti – Boj proti goljufijam – Letno poročilo 2009“ (KOM(2010)0382) ter priloženih dokumentov (SEC(2010)0897 in SEC(2010)0898),
- ob upoštevanju desetega poročila o dejavnostih Evropskega urada za boj proti goljufijam za leto 2010 ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča za proračunsko leto 2009, skupaj z odgovori institucij ⁽²⁾,
- ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o dejavnostih, financiranih iz sedmega, osmega in devetega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2009, skupaj z odgovori Komisije ⁽³⁾,
- ob upoštevanju členov 319(3) in 325(5) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/anti_fraud/reports/olaf/2009/en.pdf

⁽²⁾ UL C 303, 9.11.2010, str. 1.

⁽³⁾ UL C 303, 9.11.2010, str. 243.

⁽⁴⁾ UL L 248, 16.9.2002, str. 1.